

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIUNEA
” România și străinătate pe an 14 franc.	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” pe 1/4 an 7 ”		

Când s'a întemeiat orașul Caransebeș și ce știm din trecutul lui?

(Continuare)

Școlale.

Strict luat institutul nu s'a înființat la 1821 resp. 1822, ci atunci i-s'a dat caracterul de institut public față de școala clericală, care eră pe lângă curtea episcopoească¹ încă din veacul al XVIII, și institutului, de nou organizat, i-s'a asigurat existența având temelie financiară firmă în fondurile de la Carlovăț. Pentru alimentarea fondului, menit pentru susținerea institutului clerical, s'a introdus tasul al doilea².

Se cerea, ca potenții să producă estras de boțez, atestat despre școlalele absolvate, iar dacă pe-tentul era învățator se cerea să aducă atestat de servit și de moralitate de la autoritățile școlare.

Mai apriat sunt precizate condițiunile de primire în circularul ddto 14 Martie 1830 al episcopului Maxim Manuiloviciu³.

În sensul acestui circular, nu se primiau de cât acei tineri, cari nu au trecut etatea de 18 ani, cari sunt din părinți cinstiți, dacă și ei, adecă tinerii sunt așezați și nu înclină spre beție, tineri, cari știu bine să scrie și să citească și nu sunt căsătoriți și nu au nici o scădero trupească. Câți elevi au fost între anii 1822—1844 nu știm, căci la institutul nostru de aici nu avem decât matriculele începând de la anul 1844, cari matricule la despărțirea ierarchică s'au transpus la Caransebeș⁴. În anul școlar

1844/45 cursul III. a fost frecventat de 35 de elevi, între cari au fost 17 Români și 18 Sârbi, în cursul al II. 23 de elevi, 10 Români și 13 Sârbi; în cursul I au fost 33 de elevi, 22 Români și 11 Sârbi. Se vede, că în ceea-ce privește pregătirea, de la 1822 până pela anii 1840 s'a făcut progres foarte mare, căci în anul 1844 în cursul III. au fost 10 cu 4 clase gimnaziale, 4 absolvenți de gimnaziu, 3 juriști. Disciplina eră foarte strictă. Se propuneau obiectele următoare: Teologia pastorală, Teologia morală, Tâlculiala evăngeliilor, Meto-dica, Scrierea, Cântarea, Tipicul, Teologia po-lemică, Dogmatica, Istoria bisericească, Retorica, Gramatica, Pedagogia, Catichetica¹. Cari au fost profesorii acestui institut între anii 1822 și 1835 nu am putut află, dar se poate să ne succedă a-i eruă mai târziu. Din datelo autobiografice ale profesorului *Ignatie Vuia* știm, că el a fost numit profesor în anul 1835. În anul 1839/40 — după cum se vede din protocolul conferințelor, căci protocolul conferințelor² îl avem din 1839 — pe lângă Vuia au mai fost profesor un pro-tosincol (numele e nelegibil) și *Lazar Stefanoviciu* parohul Vârșățului. Protosincolul în protocolul din 1841 nu mai obvine subscris.

După șematismul³ edat de patriarhul *Raia-ciciu* în anul școlar 1843/4 au fost profesori *Andreiu Șaguna*, *Ignatie Vuia*, *Lazar Stefanoviciu* și *Nicolae Tincu-Velea*. Se pare, că Șaguna a fost profesor numai doi ani la acest institut, căci el venise în 1842 de la Carlovoț la Vârșăț⁴, și în

¹ La aceasta școală clericală a fost profesor și protopresbiterul Ioan Tomiei.

² Vezi circularul administratorului eparhial Sinesie de Ra-divoieviciu ddto 27 Aprilie 1822 și cel din 26 Octobre 1822, circulare publicate în broșura: „Introducerea tasului pedagogic și teologic etc. . . .” de protopresbiterul A. Ghidiu, Caransebeș, 1902.

³ Vezi amintita broșură de A. Ghidiu pag. 16, 17, 18, 19.

⁴ Matriculele până la anul 1850 s'au purtat în limba sârbească.

¹ Pentru progresul în studii se folosiau calculii: *Eminență mare, eminență mică, cl. I, de mijloc*. Pentru purtare: *Foarte bună, bună, de recomandat*. Pentru caracterizarea glasului se foloseau terminii: *Gros, subțire, foarte subțire, sonor, limpede, răgușit, resfirat, indeletnicit, înalt, moale, etc.*

² Protocolul conferințelor s'a purtat sârbește până ia 1844.

³ Vezi: „Universalis Schematismus Ecclesiasticus Venerabilis Cleri Orientalis etc. etc. Anno 1843/4. Editio secunda Budae pag. 171.

⁴ Vezi: *Vieța și faptele Marelui Șaguna Disertație . . . de Gerasim Sêrb Caransebeș, 1898.*

matriculele din 1844/45 nu-l aflăm subscris alătura cu Vuia și cu Tincu-Velea ori că a fost profesor la despărțământul sârbesc. Începând dela 1850 a fost inspector al institutului Filip Trandafiroviciu protopopol Vârșățului.

Lăsăm aci să urmeze biografiile profesorilor.

1. Ignatie Vuia

Ignatie Vuia s'a născut în luna Decembrie 1809 în Voivodinți (lângă Vârșăț) din părinți economi. Având mare atragere către învățatură, tatăl seu, care era cu stare, l-a trimis să învețe carte. Absolvând școala elemetară în comuna sa natală, a cercetat școala lui Iarinay din Oravița, iar de aci a mers la Timișoara, unde a absolvat gimnaziul. A studiat apoi filosofia în Pesta. Având mare atragere către cariera preoțască a învățat teologia la Vârșăț. În 10 Aprilie 1832 a fost sfințit întru ipodiaton prin eppul Manuiloviciu, în 11 Aprilie adevă. măneci întru ierodiaton. În 12 Octombrie 1832 a fost hirotonit întru preot, capelan pe lângă preotul Petrașcu. Murind acest preot în 1833 a devenit paroh fiind instalat în 22 Mai 1833. În anul 1834 este decorat cu brău roșu și devine asesor consistorial. Murindu-i soția Susana în 1833 a rămas văduv. La 1835 a fost numit profesor și a rămas în funcțiune până la anul 1847. În anul 1847 a fost numit protopop al Oraviței iar în 1849 în adunarea din Logoj a fost ales administrator episcopesc și în luna lui Iuliu a fost și întărit și introdus de guvernul revoluționar, dar reocupându-se Vârșețul prin austrieci Vuia a trebuit să fugă. A trecut în România, de aci în Bulgaria apoi în Sârbia la Negotin, unde a murit în 9 Februarie 1852¹.

2. Nicolae Tincu-Velea

S'a născut resp. s'a botezat în 4 Novembre 1814 în Ticvaniul mare. După-ce a absolvat studiile sale, în 18 Aprilie 1837, adevă. în Dumineca Paștilor a fost hirotonit întru diacon, în anul 1840 tot în Dumineca Paștilor a fost hirotonit întru protodiaton, iar în anul 1842 întru presbiter și a fost numit preot în Sinerseg, lângă Logoj. În 17/29 Aprilie 1843 a fost numit asesor consistorial, iar în 17/29 Mai 1845 a ajuns preot în Secaș. În acest an a ajuns profesor la Vârșăț și a funcționat ca atare până la anul 1860. În acest an a ajuns paroh în Mărcina². Mai târziu, după despărțirea ierarhică

a ajuns protopresbiter în Vârșăț unde a murit în 4/16 Octombrie 1867. A scris în „Gazeta și foaia pentru minte și literatură“ dese articole în materie politică-națională însă cea mai valoroasă operă a sa este cartea: „Istoria bisericească politico-națională“ tipărită la Sibiu 1865, care cuprinde foarte prețios material istoric, îndeosebi în ce privește trecutul Românilor din Bănat.

Tincu Velea a știut bine limba sârbească și limba slaveană bisericească precum și limba latină și probabil, că a cunoscut și limba franceză, cea germană și cea engleză, căci aflăm în cartea lui dese citate din aceste limbi. A fost mare orator și predicator, distins ceremonier, și cântăreț bisericesc, iar mai presus de toate înflăcărat naționalist¹.

3. George Peștean²

S'a născut la anul 1822 în comuna Pădurani. Tatăl său a fost primcodrean, carele murind tiner, fiul său George a fost pus sub tutoratul și îngrijirea comerciantului Iova Popovici, unul dintre cei mai de frunte bărbați din Logoj de pe vremea lui.

Studiile gimnaziale le-a făcut parte în Kecskemét, parte în Budapesta, unde a și absolvat. Cursul de teologie l-a făcut în Vârșăț cu rezultat foarte bun. După absolvarea teologiei s'a căsătorit cu Ana fiica preotului Avram Schelegian din Dobrești, căruia i-a fost capelan 3 ani.

După acest serviciu a fost numit la a. 1850 profesor de teologie în Vârșăț la despărțământul românesc și a servit ca profesor până la anul 1868, adevă. după despărțirea ierarhică de Sârbi încă 3 ani la institutul teologic din Caransebeș. În total a purtat jugul dascăliei 18 ani neîntrerupt cu un sălar anual cât se poate de modest de 300 fl.

Pentru întregirea dotațiunei de profesor, consistorul sârbesc din Vârșăț la numit paroh în Ghilad la anul 1856 și a funcționat ca atare până la 1868. La 7/19 Iulie 1868 a fost instituit de protopresbiter al Logojului, drept recunoștință pentru meritele sale, prin fericitul episcop Ioan Popasu. Funcția protopresbiterală a purtat-o cu cinste și devotament spre binele bisericii și a națiunii până la anul 1886 Iunie 20, când a adormit în domnul regretat de toți.

A fost un bărbat neîntrecut în nobleța și bunătatea inimei și cu erudițiune de respectat. A vorbit, pe lângă limba maternă, limba germană, sârbă (a cunoscut și limba slavă veche bisericească), magiară, latină cunoscând bine și limba clasică grecească.

¹ Datele biografice le împărtășim după Foaia Diecezană Nr. 29 din anul 1904, unde Dl Ioan Cotărlă ne împărtășește datele apoi ne-am folosit și de datele autobiografice ale lui Ignatie Vuia.

² Până aci datele biografice le avem după autobiografia lui scrisă într'un lexicon latin, care se află în posesiunea parohului Stefan Popa din Seleuș lângă Alibunar. Mama părintelui Stefan Popa s'a căsătorit la 1856 cu fratele vitreg al lui Velea.

¹ Vezi Nicolae T. Velea în Enciclopedia Română.

² Pe baza datelor primite dela Dl Dr. George Popovici protopopul Logojului, Constantin Lazar avocat în Recaș și dela Aurel Drăgan preot în Ghilad.

A compus niște rituali și a tradus poezii din limba latină și magiară.

Ca preot a fost un mare ceremonier și orator bisericesc.

După dânsul a rămas nepublicate o mulțime de predici de valoare. A conlucrat și dânsul la despărțirea Românilor de cătră Sârbi, din care cauză a trebuit să sufere multe. Spre al câștigă pentru cauza Sârbilor, episcopul Kengelatzi i-a pus în vedere protopresbiteratul Vârșăului. Dar nici acest munte de aur nu a putut să-l induplece, pentru că era Român și voia să trăească cu Românii.

Cu toate acestea episcopul Kengelatzi de și sârb încarnat, a prețuit în profesorul G. Peștean erudițiunea lui și s'a despărțit de el cu lacrimi în ochi.

Murind a lăsat după sine suveniri plăcute în toată dieceza Caransebeșului.

(Va urma)

Predică

Pentru Dumineca V din Postul mare

„Fiul omenesc n'a venit în lume ca să-i slujească lui, ci ca el să slujească altora și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.“
Marcu 10, 45.

Cu aceste cuvinte, luate din evangelia de astăzi, voi să vă atrag luarea aminte la fapta cea mântuitoare și cea din urmă a lui Isus Hristos, prin care el a împăcat Dumnezeu cu omenirea și i-a câștigat acestei din urmă iertarea păcatelor și vieța de veci. Voi să vă atrag luarea aminte la moartea lui Isus Hristos, despre care el însuși zice în evangelia de astăzi: „Iată ne suim în Ierusalim și fiul omenesc se va da arhierilor și cărturarilor și-l vor judeca pe el spre moarte și-l vor da păgânilor.“ Și cu adevărat, Isus Hristos fu de cătră aceștia judecat și osândit la moarte; dară el prin această moarte ne-a răscumpărat pe noi din blăstămii legii și, răscumpărându-ne, ne-a câștigat iertarea păcatelor și vieța de veci. Adevărul acesta se întărește prin acea faptă, că Isus Hristos se numește în s. Scriptură apriat răscumpărătorul nostru, și se zice, că el ne-a răscumpărat pe noi prin sângele său cel vărsat pe cruce. A răscumpără însă înseamnă, a scoate pe cel prins în captivitate (robie) prin solvirea, adică prin plățirea unui preț amăsurat. Prin urmare și Isus Hristos a solvit cu sângele său cel vărsat pe cruce prețul amăsurat pentru scoaterea omenirii din captivitatea, în care ea a căzut pentru păcatele sale. Despre aceasta vorbește și însuși Isus când zice: „Fiul omenesc n'a venit în lume ca să-i slujească lui, ci ca el slujească altora și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.“ De aici așadară cunoaștem, că Isus Hristos este cu adevărat răscumpărătorul și mântuitorul nostru și că el pentru

a scăpa sufletele noastre, a trebuit să-și dea sufletul său drept răscumpărare pentru toți.

Până însă a-și da sufletul și a aduce această jertfă sângeroasă odată pentru totdeauna, Isus Hristos în noaptea, în care el fu vîndut venise cu cei 12 apostoli ai săi într-un foisor la Ierusalim și șezând acolo cu apostolii săi la masă, a sărbătorit cu dânsii cina cea de pe urmă, la care a așezat taina s. euharistiei.

Această s. taină a euharistiei, care este și taină și jertfă deodată și în care se împărtășește celui credincios cu adevărat trupul și sângele lui Hristos sub chipul pâinii și al vinului spre mîncare și beutură întru iertarea păcatelor și vieța de veci, este cea mai înaltă și și mui măreață întru toate tainele ale T. N., pentru că ea este încă și prourmarea jertfei celei de pe cruce, prin care noi pomenim moartea lui Isus Hristos până la finea veacului. Jertfa euharistiei este așadară după ființă identică, va să zică asemenea cu jertfa cea de pe cruce, căci același miel nevinovat, Isus Hristos, carele s'a jertfit pe altarul crucii pentru păcatele lumii, se jertfește și astăzi pe altarul bisericilor pentru păcatele oamenilor. Aceasta este minunea minunilor! În această taină, soarele dreptății se poartă din cer, locuiește între noi și se împreună cu noi în s. cuminecătură. Deci cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați de ea! Întru aceste trei virtuți să vă fie pregătirea voastră și de aceste trei fiind însuflețiți să vă apropiați de masa Domnului, împărtășindu-vă cu trupul și sângele lui Hristos întru iertarea, păcatelor și vieța de veci.

Drept aceea voi vorbi astăzi despre s. taină a euharistiei și vă voi arăta, că pregătirea voastră înainte de s. cuminecătură trebuie să stea 1. în frica lui Dumnezeu, 2. în credință și 3. în dragoste. Fiți cu luare aminte.

I

Biserica noastră ne învață, că în st. euharistie Isus Hristos este întreg și real de față prin transfințirea, adică prin prefacerea ființei pâinii și a vinului în ființa trupului și sîngelui lui Isus Hristos. Prin urmare euharistiei, ca trupului și sîngelui Domnului, se cuvine aceeași închinăciune dumnezească, care se cuvine Mântuitorului nostru Isus Hristos ca Fiului lui Dumnezeu. S. Ioan gură de aur zice: „Trupul acesta l-au venerat Magii când el zăcea încă în iesle... și s'au închinat lui cu mare frică și cutremur, dară tu vezi pe Hristos nu în iesle ci pe altar... și nu vezi numai simplu pe acel trup precum ei, ci ști și puterea lui și toată economia mântuirii. Deci „noi nu negăm“, zice s. Ioan Damaschin,² „închinăciunea corpului, căci lui i se dă închinăciune în acel unul ipostas al Cuvântului, carele s'a făcut lui ipostas; noi nu servim prin aceasta creaturii, pentru-că nu ne închinăm lui ca unui corp gol și de rând, ci celui ce este unit cu dumnezeirea, și pentru-că întru o persoană și

¹ Cuvânt. 25 asupra I. Cor. n. 4.

² Cred. ort. III. cap. 8.

Într'un ipostas alui Dumnezeu sunt împreună amândouă firi ale lui. Mă tem a mă atinge de cărbune pentru focul cel împreună cu lemnul; mă închin amânduror firi ale lui Hristos pentru dumnezeirea cea unită cu corpul". Iată, iubiților, temeiul pentru care fiecare creștin adevărat trebuie să se închine înaintea s. euharistiei cu frica lui Dumnezeu! Această frică trebuie însă să pătrundă toată inima omului, ca să producă în ea acea curăție a cugetului, care este de neapărată de lipsă pentru primirea deamună a acestei de viață făcătoare pâni. Moisi, având să se apropie de Dumnezeu său, a trebuit mai întâi să se desbrace de încălțăminte sa, ca să poată vorbi cu el. Prin aceasta s'a închipuit însă acea curăție a inimei, care se cere dela fiecare, ce voește să petreacă și să se împreune cu Dumnezeu. De această frică erau pătrunși și toți apostolii și de această frică sunt cuprinși și îngerii în cer cari, după mărturia s. scripturi, cu frică și cu cutremur se închină și încunjură tronul lui Dumnezeu. „Sânt, sânt, sânt este Domnul Savaoft; plin este cerul și pământul de mărire sa".

Deci cu aceste fericite puteri și noi iubitorule de oameni stăpâne strigăm și grăim: Sânt ești și prea sânt! Tu și unul născut fiul tău cel sânt. Sânt ești și prea sânt și de mare cuvântă Mărire ta, carele lumea ta așa o ai iubit, încât pe unul născut fiul tău l-ai dat ca tot cel-ce crede în el să nu peară ci să aibă viața de veci.

II

Știind acum, iubiților, că în s. euharistică este cu adevărat trupul și sângele Mântuitorului Hristos, cătră care, după cum am auzit, cu frica lui Dumnezeu trebuie să ne apropiem, noi aceasta trebuie mai departe și cu inimă să credem și cu gura să o mărturisim. Numai prin credință sufletul omului poate să se rădice la Dumnezeu și numai prin ea mintea omenească poate încâtă să se apropie și de tainele dumnezeiești dintre cari s. euharistică, este cea mai mare taină a credinții. Aici, în s. euharistică, Dumnezeu adică se ascunde nu numai simțirilor ci și minții omenești care prin puterea sa proprie nici când nu poate înțelege cum la prefacere, prin chemarea duhului sânt, pânea se schimbă în trupul și vinul în cinstit sângele lui Hristos. Aceasta este așa o mare taină a lui Dumnezeu, că tot creștinul, care nu voește să vateame atotputința maiestății lui Dumnezeu trebuie să o creadă și cu gură să o mărturisească. Și de aceea, stând noi înaintea altarului și voind a primi s. cuminecătură, să zicem întotdeauna: Credem Doamne și mărturisim, că tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, carele ai venit în lume să mântuești pe cei păcătoși, dintre cari cei dintâi suntem noi. Încă credem că acesta este însuș prea curat trupul tău și acesta însuș prea scump sângele tău. Deci ne rugăm ție, miluește-ne și ne iartă noauă greșelele noastre, cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele cu știință și cu neștiință, și ne învredni-

cește fără de osândă să ne împărtășim cu prea curatele tale taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci.

Această credință tare este dovada cea mai mare despre supunere și credincioșie fără doar și poate, ce sufletul omului poate să dea numai Domnului său, jertfindu-i chiar mintea, puterea sa cea mai scumpă, și zidindu-i pe supunerea aceasta a spiritului său un tron vrednic, pe care „Hristos să locuească prin credință întru inimile noastre și noi, întru dragoste fiind înrădăcinați și întemeiați, să putem cunoaște împreună cu toți sântii ce este lățimea și lungimea, adâncul și înălțimea, și să știm și dragostea lui Hristos cea mai pe sus de știință, ca să fim deplini întru toată plinirea lui Dumnezeu".¹

III

Deplinătatea noastră atârnă de la dragostea noastră cu care noi îl iubim pe Dumnezeu. De aceea și partea cea mai însemnată întru pregătirea noastră spre primirea s. euharistiei este și va fi dragostea. „Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați" zice preotul, când ne îndeamnă să ne apropiem de s. masă. Aceste cuvinte el le zice în numele lui Dumnezeu, pentru-că Dumnezeu, care așa a iubit lumea încât a dat pentru ea și pe unul născut Fiul său, cere, ca și noi să-l iubim pe el, și anume să-l iubim din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul nostru. Această iubire va fi deplină, dacă noi ne vom închină înaintea lui Dumnezeu cu toată supunerea și ascultarea și-i vom mulțami cu iubire din toată inima atât pentru jertfa cea de pe cruce care Hristos a adus-o pentru mântuirea noastră, cât și pentru jertfa această euharistică care a proeșit din cea dintâi ca din sămânța ei și care, cu fructele sale cele binecuvântate, nutrește pe toți, cari caută viața de veci. Iată deci, iubiților, temeiul pentru de a iubi pe Dumnezeu și a se dori din toată inima după împreunarea lui în s. taină a euharistiei, prin care primind nutrețul cel de viață făcător, iubirea și plăcerea noastră să se prefacă în foamea și setea statornică după el; așa că semnul cel mai bun de a cunoaște, ori de se află în noi această iubire de Dumnezeu, va fi tocmai foamea și setea cea mare după pânea și vinul euharistic. Această pâne, zice s. Augustin, produce la omul din lăuntru numai foamea, iară acela, care a gustat din vinul acesta uită de sine și sufletul său se bucură în plăcerea Dumnezeului său.

Iubiților! Noi știm cât timp s'a așteptat omeni-rea la venirea și nașterea Mântuitorului nostru Isus Hristos, a Fiului lui Dumnezeu care în s. scriptură se numește „dorirea popoarelor", „alesul neamurilor", „marele profet și mântuitor", care avea să întemeieze o împărăție nouă și domnindu-o, să aducă și pe celelalte popoare ale pământului la credința și iubirea lui Dumnezeu. Despre s. euharistică însă se zice că ea este proumarea întrupării Domnului. Deci se cu-

¹ Efes. 3, 17—19.

vine, că Hristos în această s. taină a euharistiei, când el se pogoră în inimile noastre, să fie primit cu aceeaș dorință ferbinte cu care el oarecând a fost primit de toată lumea.

Aceasta să vă fie chipul pregătirii voastre pentru s. euharistie. Virtutele, cari ea le cere, sunt: frica credința și dragostea lui Dumnezeu. „Cu frica lui Dumnezeu, cu credința și cu dragoste să vă apropiați“. Aceste virtuți deci să vă servească nu numai spre pregătire înainte de s. cuminecătură, ci și după aceasta spre mulțămire, pentru-că Isus Hristos zice: „Cel ce mănâncă trupul și bea sângele meu are viața vecilor și eu îl voi învia în ziua cea de apoi,“ îl voi învia la viața premării în locașurile cele cerești, unde se premărește Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul sânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

(Colecțiunea cernăușeană)

Varietăți

Despărțământul Caransebeș al Reuniunii învățătoarești și-a ținut prima sa adunare din acest an Joi în 23 Martie a. c. în Caransebeș. Mai pe larg în nr. viitor.

† **Nicolau Penciu de Alsó-Venicze** consilier de tribunal în penzie, după un morb greu și îndelungat, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Joi în 30 Martie a. c. la 7^{1/2}, oare dimineața în Hațeg în al 69-lea an al vieții și al 37 lea an al fericitei sale căsătorii. Pe reposatul îl deplâng: Maria Penciu n. Popea soție, Valentina Dr. Parasca n. Penciu, Hortense Dr. Suciuc n. Penciu fiice, Dr. G. Suciuc și Dr. L. Parasca gineri, Leonel și Marian nepoți și număroși consăngeni, *Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvîntată!*

Himen. Domnul Alexandru Bocșan, notar cercual în Delinești, și-a încredințat de soție pe Domnișoara Roza Dragoș, originară din Bocșa Română.

Academia română. Sesiunea generală din anul 1905. *Programa lucrărilor:* 1. Raportul Secretarului general despre activitatea Academiei în 1904—5. 2. Rapoartele Comisiunii financiare asupra exercițiului bugetar 1903—4. 3. Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1904—5. 4. Raportul Comisiunii permanente a bibliotecii pentru 1904. 5. Raportul Comisiunii Fundațiunii Adamachi pentru 1904—5. 6. Alegerea a doi membri cari, împreună cu Secretarul General, să formeze comisiunea Fundațiunii Adamachi pentru 1905—6. (Art. 16. Reg. Adam.). 7. Raportul Comisiunii Fundațiunii Otteteleșanu pentru 1904—5 și alegerea comisiunii 1905—6. 8. Raportul Comisiunii pentru împărțirea cărților didactice și religioase din fondurile Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu în 1904 și alegerea comisiunii pentru 1905. 9. Raportul Comisiunii Dictionarului limbei române asupra lucrărilor din

1904—5 și alegerea comisiunii pentru 1905—6. 10. Raportul Comisiunii Fundațiunii Ioan Agarici pentru 1904—5 și alegerea comisiunii pentru 1905—6. 11. Raportul Comisiunii Fundațiunii Tache P. Anastassiuc pentru 1904—5 și alegerea comisiunii pentru 1905—6. 12. Regulamentarea fondului de penziuni pentru funcționarii și personalul de serviciu al Academiei. (Deciz. 25 Martie 1904). 13. Cestiunea publicării unui album istoric al epocii lui Ștefan-cel-mare. (Deciz. 18 Iunie și 22 Octomvrie 1904). 14. Cestiunea publicării unui *Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*. (Deciz. 1 Octomvrie 1904). 15. Discursul de recepțiune al d-lui I. Bogdan. 16. Determinarea subiectului propus de Secțiunea literară pentru premiul *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei, din 1910. 17. Determinarea subiectului propus de Secțiunea literară pentru premiul *Adamachi* de 5.000 lei, din 1910. (Art. 2, Reg. Adam.). 18. Determinarea subiectului pentru *Marele Premiu General Ioan Carp și Maria Carp* de 7.000 lei, din 1909. (Litera e din testament). 19. Determinarea subiectului pentru premiul *G. San-Marin* de 2.000 lei, din 1910. 20. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1904—5. 21. Raportul Comisiunii asupra publicațiunilor prezentate la premiile din 1905: *Marele Premiu Năsturel* de 12.000 lei, *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei și *Adamachi* de 5.000 lei. 22. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea compturilor din 1904—5. 23. Alegerea Comisiunii pentru examinarea publicațiunilor, cari se vor prezentă la premiile din 1906: *Premiul Năsturel-Herescu* de 4.000 lei, *Lazăr* de 5.000 lei și *Adamachi* de 5.000 lei. 24. Alegerea Comisiunii pentru examinarea cărților, cari se vor prezentă la premiul *Hagi-Vasile* din 1906 de 5.000 lei, despre: *Istoria comerțului la Români*, etc. 25. Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezentă la premiul *Princesa Alina Știrbei*, de 8.500 lei, din 1906 despre: *Istoria României dela fundarea Daciei până la finele secolului XIX* etc. 26. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezentă la premiul *Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 lei, din 1906 despre subiectul: *Cari sunt regiunile țării cari ar putea fi irigate*, etc. 27. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezentă la premiul *Eliade Rădulescu* de 5.000 lei, din 1906, despre: *Istoria literaturii române dela Cantemir până la 1800*. 28. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezentă la premiul *Adamachi*, de 5.000 lei, din 1906, despre: *Fauna ichtiologică a României*. 29. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezentă la premiul *Anastasiu Fătu*, de 3.000 lei din 1906: *Charta agronomică a României*. 30. Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezenta la premiul *G. San-Marin*, de 2.000 lei, din 1906: *Studiu asupra monopolurilor în România*. 31. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezentă la premiul *Alexandru Bodescu* de 1.500 lei, din 1906 (dimpună cu 1.000 lei dăruți de d-l Ioan Kalinderu).

cuprinzând: *Monografia economică, statistică și socială a unei comune rurale din România și a unei comune rurale românești de peste graniță.* 32. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezenta la *Marele Premiu General Ioan Carp și Maria Carp*, de 7.000 lei, din 1906, despre: *Pregătirea trupelor pentru războiu în instrucție și conducere cu exemple istorice și practice.* 33. Alegerea membrilor Academiei în locurile vacante: unul în Secțiunea istorică, doi în Secțiunea științifică. 34. Alegerea membrilor corespondenți români în locurile vacante: trei la Secțiunea literară, patru la Secțiunea istorică, unul la Secțiunea științifică. 35. Alegeri de membrii onorari și membri corespondenți străini. 36. Formarea bugetului pentru anul 1905—6. 37. Alegerea Președinților și Vice-Președinților Secțiunilor pentru 1905—6. (Art. 15 Stat.) 38. Alegerea Secretarului General pe șapte ani (1905—1912). (Art. 16 Stat.) 39. Alegerea Președintelui și Vice-Președinților Academiei pentru 1905—6. (Art. 15 Stat.) 40. Raportul Secretarului general asupra lucrărilor ses unii generale din 1905.

Cum trăiește Monarhul? Despre felul cum trăiește M. Sa în Budapesta, se scrie: Maiestatea Sa se scoală la 5¹/₂. Camerierul Pacher îl rade, apoi îi aduce cafeaua, lângă care mănâncă prăjituri mărunte și apoi bea un pahar de apă de izvor, care i-se aduce zilnic din Schönbrunn. Imediat după aceea M. Sa se pune la studierea referatelor prezentate de cancelariile de cabinet. La oarele 9 se începe primirea ministrilor și referenților speciali. În zile de audiențe urmează apoi primirea celor anunțați la audiențe. Înainte de aceasta însă M. Sa se duce pentru scurt timp în capela S. Stefan, unde se închină. La oarele 11 dejunează. În timpul dejunului i-se prezintă lista de bucate pentru a doua zi. Altădată făcea schimbări, acum însă o lasă neschimbată. După dejun se primblă în grădina palatului. Fumatul l-a lăsat aproape cu desăvârșire. Odinioară fumă virgini. După primblare iarăși lucrează până pe la orele 6. Atunci vine dineul. Se pun pe masă câte 5 feluri de bucate, M. Sa însă nu mănâncă decât din două. După dineu lucrează încă 2 oare și la oarele 9 se culcă. Înainte de culcare mai ia un ceai. Pentru paza M. Sale, în fiecare noapte ține inspecție un adjutant, care se află în camera a treia. La ușile acestei camere stau doi jandarmi de curte cu săbiile scoase. Ușile camerei unde doarme Maiestatea Sa sunt totdeauna deschise. În bucătăria din Buda lucrează sub conducerea prim-bucătarului Emil Weber, 10 bucătari, 11 ajutoare și câte 10—20 femei angajate cu ziua, care primesc câte 2—3 coroane pe zi. Fiecare mănăncă o examinează înainte de a se pune pe masă controlorul bucătăriei Gustav Kleiber.

Fetele instruite. Una din condițiile de căpetenie ale propășirii unei națiuni, stă în creșterea tinerelor generații. Cu cât educația și instrucția vor fi mai solide cu atâta și viitorul va fi mai asigurat. Ziarul „Cronica“ din București cunoscut prin stăruința, ce depune cătră acest scop, va începe publicarea unui

roman intitulat *fetele instruite* și care răspunde pe deplin la întrebările: Ce este cu fetele instruite? Care-i viața lor? Ce speranță au ele? Care-i viitorul lor? Toată lumea trebuie să citească acest roman, el este copiat din viața de toate zilele și va fi o călăuză luminată și serioasă, atât pentru părinții fetelor cât și pentru fete însăși. „Cronica“ se poate abonă și prin Librăria diecezană din Caransebeș.

D-l Mihail Baranyai, măestrul de muzică la trupa teatrală Kunhegyi, primește până în decursul petrecerii sale în loc, acordarea și eventual repararea pianelor.

Bibliografie

Anul dela Martie în Moldova în timpul lui Alexandru cel bun, de George Popovici. București, Atelierele grafice I. V. Socecu, strada Berzei 59. 1905.

Asocierea preoților. Un apel cătră colegi de Anonymus. Tipografia Ludvic Sziklai Lugos 1905.

Concurse

Un Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor dđto 31 Iulie 1904 Nr. 829 B. se deschide concurs pentru ocuparea postului de capelan la parohia de clasa II din **Banloc**, protopresbiteratul Ciacovei, pe lângă neputinciosul preot Petru Cherla cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatătoare din 31 jugere 112 stăjeni □, după care are alesul să plătească dările.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare și din birul parohial uzitate.

3. Fiind sesiunea parohială exarândată pe anul economic 1904/1905, capelanul alegând va primi în bani partea, ce i-se cuvine pe acest an după sesiune.

Capelanul este îndatorat a împlini toate funcțiunile preoțești în și afară de biserică precum și agendele scripturistice oficioase la însărcinarea preotului neputincios și în atârnuare dela dânsul.

4. Conform ordinațiunii Venerabilului Consistor dđto 21 Octomvrie 1904 Nr. 3725, B. capelanul alegând este îndatorat a împlini toate funcțiunile și agendele parohiei preotului Teodor Petcu pe lângă $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele parohiei lui având a-și plăti toate dările după a treia parte din sesiune.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită re-cursele lor, instruate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Banloc, Oficiului protopresbiterat din Ciacova.

Totodată sunt poftiți a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arată dexteritatea în cântare și oratorie, iar aceasta numai

cu prealabila incuviințare a protopresbiterului tractual, însă nici decum în ziua de alegere.

Dat din Ședința comitetului parohial ținută în 2 Ianuarie 1905. 3—3 [12]

Teodor Petcu
preot și preș. com. par.

Nicolae Ioan
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddtto 24 Ianuarie 1905 Nr. 925 B ex 1903 devenind vacantă în urma morții regretatului preot Ilie Panciovan, parohia de clasa II-a din **Voivodinț**, protopresbiteratul Vârșetului, prin aceasta se escrie concurs pentru postul de paroh al acestei comune cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Una sesiune parohială constatatoare din 32 jugere pământ arător.

3. Celelalte venite preoțești legale și uzitate.

Concurenții au a subșterne petițiile, instruite conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. ort. român al Vârșetului, în Buziaș.

În fine concurenții sunt poștiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Voivodinț, spre a-și arată dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

3—3 [13]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: Ioan Pepa, adm. protopresbiteral

Feriți-vă de falsificate!

Iosif Hazi Barbu, Lugos

oferă

— pentru trebuințe bisericesti —

Vin roșu vechiu de Ménes

1 litru 80 cr. — Un butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

Vin roșu de Szilas

1 litru 56 cr. — un butoiu de 4 litri 2 fl. 24 cr.

La cumpărări de 4 litri, butoiul e gratis.
Trimis franco cu poșta cu 36 cr. mai mult.

Feriți-vă de falsificate!

„Severineana“

Societate comercială pe acții, Caransebeș.

Recomandă pentru sf. sărbători ale Paștilor

Lumini pentru biserică prima calitate cu prețuri foarte reduse.

Vin roșu vechiu de Carlovit, garantat curat pentru trebuințele bisericesti.

1 litru 50 cruceri

Oleu de ars, Smirna, Tămăie și altele în calitatea cea mai bună, cu prețurile cele mai moderate.

Lacul-Keil

(Keil-Lack)

excelentă materie de văpsit podelele de lemn moale.

Lustrul alb „Keil“ pentru mese de spălat 45 cruceri.

Pasta cerată „Keil“ pentru parchete 60 cruceri,

Lacul de aur „Keil“ pentru cadre 20 cruceri,

Vicsul „Keil“ pentru podele 45 cruceri,

Lacul „Keil“ pentru pălării de paie în toate colorile.

se află totdeauna în abundență la:

4—8 [11]

H. Perlfaster și Fiul în Caransebeș.

În Librăria diecezană
— din Caransebeș —
— să primește

un învățăcel

din familie bună și care are cel puțin 3 clase gimnaziale ori civile.

Administrațiunea

Tipografiei și Librăriei diecezane Caransebeș

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1904

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Orșova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	P. I—III.	A. I—II.	M. I—III.	P. I—III.	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III.	M. I—III.	P. I—III.	A. I—III.	P. I—II.
815	830	230	.	850	1130	p. Budapesta	s. 1250	715	.	.	125	740
150	531	802	.	521	433	s. Timișoara-Josefin	p. 803	945	.	.	754	153
210	615	815	.	734	443	p. Timișoara-Josefin	s. 753	743	.	706	733	112
346	823	924	.	901	545	s. Logoj	p. 645	616	.	507	620	1131
843	.	.	.	202	Joia	s. Buziaș-Băi	p. Mercuria	639
740	.	.	.	1251	și	s. M. Ilie	p. și	150	.	.	310*	720
.	150	150	.	310*	Duminea	p. M. Ilie	s. Duminea	.	.	1152	1252	744
.	602	602	.	639	neca	p. Buziaș-Băi	s. neca	202
402	831	924	.	918	547	p. Logoj	s. 644	611	.	502	609	1123
511	s. 941	1015	.	1023	626	p. Caransebeș	s. 602	518	.	p. 400	521	1024
711	.	.	411	1221	.	p. Domașnia-Cornia	s.	333	1057	.	414	844
735	.	1209	450	1247	.	p. Iablașița	s.	302	1014	.	349	810
800	.	1230	543	110	828	p. Băile-Erculane	s. 345	233	858	.	327	733
823	.	1256	639	138	859	s. Orșova	p. 315	156	735	.	238	655

* Dela Margina

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

M. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	Stațiunile	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	P. I—III.	M. I—III.
.	830	230	650	1010	.	p. Budapesta g. de vest	s. 125	710	740	715	715	125
.	531	802	520	.	815	s. Timișoara-Josefin	p. 754	930	153	945	945	731
830	845	605	1000	215	826	p. Timișoara-Josefin	s. 657	917	130	805	725	715
843	853	617	1012	227	838	s. Chișoda	p. 645	905	113	753	712	702
s. 1030	s. 1021	.	520	.	552	p. Buziaș-Băi	s. 1030	.	.	1025	p. 552	p. 520
.	.	618	1013	238	838	p. Chișoda	s. 644	904	117	751	.	.
.	.	645	1040	255	904	s. Jebel	p. 616	837	1249	724	.	.
.	.	930	.	453	Banloc:	s. Boca	p. 518	Ciacova	1015	520	.	.
.	.	.	.	1015	1010	p. Boca	s. 930	.	453	.	.	.
.	.	650	1044	300	905	p. Jebel	s. 614	834	1242	716	.	.
.	.	701	1056	312	917	s. Voitec	p. 602	823	1230	704	.	.
.	.	810	.	404	1015	s. Gataia	p. 508	.	1127	602	.	.
.	.	950	.	618	1155	s. N.-Bocșa	p. 340	.	951	410	.	.
.	.	340	.	951	410	p. N.-Bocșa	s. 950	.	618	1155	.	.
.	.	508	.	1127	602	p. Gataia	s. 810	.	404	1015	.	.
.	.	707	1101	317	921	p. Voitec	s. 555	820	1222	656	.	.
.	.	808	1217	433	1027	s. Vârșet	p. 451	716	1118	506	.	.
.	.	1250	.	123	.	s. Timiș-Cubin	p.	330	.	140	.	.
.	.	1230	.	952	.	s. Panciova	p.	341	.	200	.	.
.	.	341	.	.	.	p. Panciova	s.	1220	.	952	.	.
.	.	330	.	.	.	p. Timiș-Cubin	s.	1250	.	1023	.	.
.	.	818	1232	443	1029	p. Vârșet	s. 443	708	1113	546	.	.
.	.	845	103	514	1053	s. Jascova	p. 414	637	1044	515	.	.
.	.	1120	.	722	1255	s. Oravița	p. 225	.	820	315	.	.
.	.	256	.	1042	.	s. Anina	p.	.	444	1055	.	.
.	.	.	844	1055	.	p. Anina	s.	.	254	1046	.	.
.	.	.	826	315	.	p. Oravița	s.	.	1120	722	.	.
.	.	851	110	.	1058	p. Jascova	s. 406	630	1036	505	.	.
.	.	925	150	.	1135	s. Baziaș	p. 328	550	950	430	.	.

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiilor: s. = sosese și p. = pleacă.